

Szerkesztőségi iroda:

Nagy-Becskerek,

Zápolya-utca 1-ső szám,

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hova a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21 szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájjer Lajos.

Előfizetési árak:

Egész évre ——— 24 kor.
Félévre ——— 12 „
Negyedévre ——— 6 „
Egy hóra ——— 2 „
— Egyes szám ára 8 fill —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik

vasár- és ünneppnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Nagybecskerek, 1901.

XXX. évfolyam. 48. szám.

Szerda, február 27.

A helyzethez.

Budapest, 1901. február 26.

© Ha szemügyre vesszük azokat az állapotokat, melyek keleti és nyugati szomszédainkat meglátogatják s azután saját állapotainkat vizsgáljuk, akkor Magyarország a kéjes nyugalom szigetének tetszik a romboló vihar tüvöltés közepett. Szerbiában ugy változtatják a minisztereket, hogy ott a miniszterváltás gyakoribb, mint a fehérenemű változtatása, a belpolitika csak nehezen nyer egységes képet, mert a helyeseknek elismert célok számára gyakran nincsenek meg a helyes eszközök és ami a külpolitikát illeti, a napokban elhunyt Milán megfelelő nézetei számára még nem ébredt fel a szerb nép minden körében, még a mértékadóknak sem mindenütt, a kellő megértés, a helyes belátás. Amily szép a kegyelet, mely a szerb népet bucsujárára ösztönzi most Krusedolba Milán sírjához, oly szükséges lenne az a kegyelet is, mely a szerb méltóságviselőket némelyikét szellemi bucsujárára ösztönözné Milán nézeteihez.

Romániában alig szűnt meg az első kabinetválság, kitört az új s a még komolyabb; a konzervatív-junimista többség egysége csak ugy van összeragasztva s az első erősebb mozdulatra tártongó szakadékot mutat; az ellenzék elég erősnek tartja az államot, hogy ismét folytathassa a gazdasági gondtalanság korábbi politikáját, hogy ezzel aztán arra kényszerítse a junimistákat, hogy még népserültlenebb reformok által pártpolitikailag elkptassák magukat.

Bulgáriának pedig a nem befolyásolt választásokból olyan parlamentje van, mely nélkülözi a többséget, sőt még a félig-meddig használható pótlékát is valamely többségnek, mely parlamentben tehát egységes politika nem érvényesülhet, sem oly kormány, mely magát ily parlament-

tel szemben resignációra indítva érezné. Ezenfelül szép kilátása van rá, hogy diktatúrát kap, mert amily nehezen lehet különben is pénzügyi és parlamenti gyalogságain segíteni, még annak a kétes előnynek is örvend, hogy a rablás szabadsága iránti érzék mind elevenebb lesz, mert a macedóniai komité zsarolófőlkjai, a lövészegetek, minthogy hatósági felosztatás előtt állnak, egyre szemtelenebbek, forradalmiabbak lesznek, de mindenkor parlamenti párttörédekek támogatása mellett lázadnak fel a törvény és a trón tekintélye ellen.

Es hogy a kedves testvérállamban, Ausztriában, minők az állapotok, erről minden nap a legbámulatosabb tudósításokat olvashatjuk a lapokban: az osztrák képviselőházban az egyik oldalon a Maxok, a másikon a Möricek ülnek és a tisztesség és józan ész ellen minden nap egyik csinyt a másik követi. Csakhogy ezekben a csinyekben felényi humor sincs, ezek felényire sem oly ártatlanok, mint Busch ismert vásott gyerekeinek csinyjei.

A déli és délkeleti szomszédterületek állapotaí egyelőre kevéssé érintenek; az ausztriai állapotok csak annyiban, amennyiben kereskedelmi vonatkozásaink állandóságának érthetnának. De erről is a legterjedelmesebb módon gondoskodik a törvény. Széll Kálmán lehetővé tette nálunk, hogy mindama konfliktusok, melyek az ország összeségét s javát károsíthatják, el vannak intézve; a politikai pártellenzék csak tárgyalagos nézeteltérésekben nyilvánulnak, míg a visszataszító személyes élesség és gyűlölködés ki van belőlük véve. Mihelyst valami szerencsétlen véletlen fölmerül, mesterileg nyugodt felsőbb-séggel, az igazságosság erélyével el lesz hártva, kellemetlen következményeknek eleje vétetik s éppen ezzel adva lesz a helyzet a szakadatlan és sikeres reformmunkára. Persze még korántsem a boldo-

gok, az e földön boldogok szigete Magyarország: sulyosan nehezedik reánk az európai gazdasági depresszió nyomása, sulyosabban, mint más kulturailag előrehaladottabb és tőkegazdag államokra.

De az az igazi szabadelvű szellem, mely Széll Kálmán kormányzatát áthatja, nemcsak a reakcionárius törekvések visszashorításában mutatkozik, hanem még élesebben és jótékonyabban abban, hogy a nemzeti erőket, méltatlan és veszélyes ellenkezésekre való szétforgácsolás helyett, gyümölcsesebb biztató reformmunkákra lehetett egyesíteni.

A városok és a fogyasztási adó. A pénzügyminiszter törvényjavaslatot terjesztett be a magyarországi városok és községek fogyasztási adó természetű jövedelmeinek ideiglenes rendezéséről szóló 1889. évi VI. t. c. hatályának meghosszabbításáról. A javaslat szerint az 1889. évi VI. t. c. hatálya meghosszabbítottatik a törvényhozás további intézkedéseig azzal a módosítással, hogy a városok és községek részesedése az italmérséi jövedék tiszta nyereségében 1902. évtől fogva egyszerre és nem mint eddig, két részletben lesz kifizetendő, a tárgyévet követendő január hónapban. Minden egyéb marad a régiiben.

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfűtő (telefon 118. szám) mindennap reggeli 8 órától kezdve délig az ural részére nyitva van; hőlágék részére kedden és pénteken délután 5 1/2 óráig; ugyanazon napokon este 6-tól 8-ig ural részére is. A kőfűtő egész nap este 7 1/2 óráig nyitva marad.

— Királyi elismerés. A hivatalos lap tegnapi száma hozza azoknak a névsorát, akiket ő Felsége a párisi kiállítás alkalmából legfőbb kitüntetésben részesített. Bennünket, torontálmegeyeieket gróf Csekonics Endre és báró Daniel Ernő valóságos belső titkos tanácsosok kitüntetése érdekel leginkább, akiknek ő Felsége legmagasabb elismerését fejezte ki.

— Személyi hír. Ruffy Pál orsz. képviselő, a községi közigazgatási tanfolyam kormánybiztosa, mint értesülünk, a napokban Nagybecskerekre érkezik.

A „TORONTÁL“ tárcája.

Leányszivről.

— A „Torontál“ eredeti tárcája. —

Mecsek hegylábában, ott a Hármashegy aljában, benn az erdőben ide-oda kanyargó patak partján lakik a számadó juhász. Háza körül van véve százados fákkal s azok olyan rejtelmesen susognak, hajolnak. Idegen ha felkeresi e csendes lakot, szeretne örökké itt élni a madárcsi csörgés és nyugalom közepette. Itt az egyszerűen épült házban, a külvilág zajától távol, növekedett fel a számadó szép leánya: Evike. Ha reggelenként a fák lombjai között átszűrődik a napsugár s belopózkodik a szobába, Evikét hasztalan keresi ott . . . künn van a ház körül, kacagása hallatja, amint a baromfiakat, házi állatokat eteti, becézi. Epp most őnt a válluba friss vizet, s a baromfiak közül hol egyiket, hol másikat simogatja meg. Sudár termete, mint hajlékony nád, hajlong, imbolyog s kék szeme, mint mosolygó ég, szeretettel pihen gazdaságán. Kik ismerték, erdei tündérnek nevezték, kinek ajkáról soha sem fogy ki a dal; most is dalolja:

A szerelmes bojtar szive szomorú,
Előveszi furulyáját s belefú.
Este-reggel csak azt fújja, éneklí:
Gyönyörű szép gyöngyvirágom gyere ki.

Az ajtóban megjelenik az öreg számadó. Öles alak, széles vállal, napbarnított arcval. Nézi egyideig Evikét s aztán, hogy hallja a dalt, bosszusan kérdi:

— Eva! Nem kerestél az erdész ur? Tegnap azt mondta, hogy menjek el vele a Csengő oldalba, rókát akar kifűtölni.

— Még nem volt itt, édes apám. Bár ne is jönne . . . de tudom, hogy mikor az ördögöt említik, megjelenik mindjárt.

— Fogod be mindjárt a szádát, te rossz leány. Ki hallott ily beszélni az erdész urról? Tudod-e, hogy tegnap beszélgetés közben azt mondta: Szép leány az Evike, nekem való feleség volna.

— Ujj! Kell is nekem! — Hisz kétszer olyan idős, mint én. A haja is ősz már . . . s sztan én a jánosházai juhászt szeretem, annak ígertem oda magamat . . .

— Es aztán számít az valamit? Tudod-e, hogy az erdész urnak 1500 frtja van és hogy 800 forintra is felmegy a fizetése és hogy neked jó dolgod volna az ő oldalán?

— Jó dolgom volna? Hogy aztán 2 év múlva engem is elkergessen, mint első feleségét, azt az áldott jó nő . . . Meg is verte érte az Isten, meg lett átkozva, megátkozta az első felesége.

— Hallgass — rivalt lányára az apa — a te szád megint eljárt . . . nézd ott jó az erdész ur, jó képet vágj, azt mondom.

S csakugyan a patakon átfektetett h don megjelent az erdész alakja. Közép magasságu férfi volt, hajlott termettel. Szakálla, bajusza, haja ősz, szemei szurósak s sűrű ráncoktól környezettek. Az orra feltűnő nagy, lekonyuló. Már messziről kiáltá:

— Jó reggelt, számadó ur! Jó reggelt, Evike! s mosolygott. Oh! e mosoly eltorzítá egészen az amugy sem megnyerő arcot. Most látezott csak, mily nagy szája van s fogai mily hiányosok. S ha a külső csunya, pótoja azt, ha a szív jó. Régi dolog, hogy kedveség és szívőség mindenkit széppé tesz és ő nála ez sem

volt meg. Erőszakos természetét, durvaságát ismeri régóta mindenki és azt is, hogy érzéki vágyának mindent alárendel. Ne csodáljuk tehát Evike ellenszenvét iránta . . . ő fiatal, szép volt, az erdész pedig hozzá képest idős és olyan, kíről azt szokták mondani: megviselte az idő. Szegény Evike! . . . a vagyonért akarták feláldozni.

— Mit álmodtál Evike? kérdé kedveskedő hangon az erdész és Evike arcát megcsapta. Kedvessege és érintése még jobban megriaszták Evikét, de ez csak pillanatig tartott, aztán szívéből kifakadt a keserűség, a dac és így felelt:

— Azt álmodtam erdész ur, hogy maga feleségül akart venni, az apám magához akart kényszeríteni és én meggyűlöltem. Igen; gyűlölöm most is. Ezt álmodtam.

— Ne lármázz, leány, annyit összevissza, mert összetörlek mindjárt — szólt összeráncolt homlokkal a számadó. — Takarodj be a szobába . . . jöjjön erdész ur, ne hallgasson erre az ostoba leányra. Majd megjön az esze, majd másként beszél, ma rossz lábbal kelt ki az ágyból.

— Az erdész meglepetten, majd haraggal tekintett Evikére s midőn az bement a házba anélkül, hogy csak egyszer is visszatekintett volna, szenvedélye hirtelen örületes vágygyá alakult át: birni ezt a lányt és aztán megsemmisíteni. Később, hogy önuralmát visszanyerte, mosolyogva mondá a számadónak:

— Majd megbékül Evike. Most haragszik reám, nem ő vele beszéltem meg a házasságot, hanem majd magával, számadó ur. Jöjjön, menjünk most a Csengő oldalba rókát fűtölni.

— Rögtön jövök, erdész ur, csak fölöstökömrét megyek be a házba. Ha lassan megy, igen hamar utól fogom érni.

— **Főpásztori körlevél.** Dessowffy Sándor csanádi püspök V. számú főpásztori körlevelében első helyen XIII. Leo pápa enciklikáját közli a keresztény szocializmusról s mindjárt mellékelte hozzá a magyar fordítást is. Azután a jubileumi évre vonatkozó néhány határozatot közöl s ezzel be is fejezi körlevelét.

— **Kirendelés.** Az igazságügyminiszter Bartha Kálmán pancsovai kir. törvényszéki albirót az alibunári kir. járásbíróvához, mint végleges székhelyére, kirendelte.

— **Pótvizsgák.** Tegnap folytak le a helybeli községi közigazgatási tanfolyam azon hallgatóinak pótvizsgái, kik az elmúlt első félévben elégtelen eredménnyel vizsgáltak. A pótvizsga eredménye kielégítő volt, amennyiben csupán négy hallgató vettetett vissza. Ezeknek jövőre újból kell hallgatniuk a tanfolyamot.

— **Kéler Elek temetése.** Nagy részvét mellett ment végbe ma délután 3 órakor Kéler Elek temetése. A gyászszertartás, melyet Jeszenszky ág. evang. lelkész végzett, nagy és díszes közönség jelent meg. Ott voltak az ügyvédek testületileg, a bíróság, a vármegyei és városi tisztikar tagjai, akik végső nyugvóhelyére is kikisérték a megboldogultat. A család által kiadott gyászjelentés a következő:

Özv. Kéler Elekné szül. Staits Johanna, Kéler Georgina, Kéler Akos, torontalm. tb. főügyész és neje szül. Trandaffy Ilona, valamint gyermekei, Béla és Tasziló, dr. Kéler Sándor, kir. járásbíró Ó-Becsén és neje szül. Dörner Rózsa, mélyen szomorodott szívvel tudatják, hogy felejthetlen, forrón szeretett férje, illetve testvérük, sógoruk és nagybátyjuk baárdfalvai Kéler Elek, köz- és váltó ügyvéd, Torontál vármegyei törvényhatósági bizottságának és Nagybeeskerek rend. tanácsú város képviselő testületének tagja, f. é. február hó 25. napján este 8 órakor, életének 61-ik és boldog házasságának 35-dik évében rövid szenvedés után jobb létre szenderült. A megboldogult folyó évi február hó 27-én délután 3 órakor fog az ágostai hitv. evangélikus egyház szertartása szerint a családi sírboltban örök nyugalomra helyeztetni. Nagybeeskereken, 1901. február hó 26. án. Beke halmaira és áldás emlékére!

— **Visszakergetett vásárosok.** Régi rossz szokásnak megfelelőleg a vásárosok már a mai napon megérkeztek a közeli falvakból, de a rendőrség emberei már a sorompóknál visszatessékelték őket azal, hogy csak holnap kezdődik a vásár. Mint tegnap is megirtuk, ennek az intézkedésnek a kupeczek ellen irányul az éle, akik előre megveszik az eladásra kerülő jószágokat, hogy aztán haszonnal adjanak rajtuk túl. Hiába volt azonban a visszakergetése a falusiaknak, a kupeczek, kik most különösen nagy számban érkeztek a beeskereki vásárra, az országuton kötötték meg a visszaterelt atyafiakkal az üzletet és amolyan kisebb fajtájú vásár fejlődött ki a sorompókon kívül, hogy rossz

időben nagy vásárnak is beillenek. A kupeczek azért holnap mint eladók mégis csak szerepelni fognak a vásáron.

— **A „Keresztyén (református) nő-egylet“** vasárnap délután tartotta rendes havi gyűlését Szalay József ev. ref. lelkész elnöklésével. Az „Iskolagyermekbarát-egylet“ köszönetét fejezte ki az egyletnek a fölött, hogy tagjai 12 öltözet ruhát varrtak. A köszönetnyilvánítás közöltetik Siró Lajosné, Szilávik Mátyásné, Juhász Imréné, Szalay Józsefné asszonyokkal és Szabó Katica, Szabó Erna, Siró Erzsike, Kont Paula, Török Teréz és testvérei kisasszonyokkal, akik a jó munkát tényleg teljesítették. Intézkedés történt, hogy egy szegény család mindennap 2 liter tejet kapjon, egy másik hetenkint egy koronát kenyérré és több gyermeknek ruha osztassék ki. A nagybeeskereki takarékpénztár 50 korona, a torontáli takarékok és hitelbank 30 korona adományt tettek az egylet céljaira, ami elismerő köszönettel tudomásul szolgál. A múlt évi pénztári számadások megvizsgálására Kont Paula és Siró Lajosné urhölgyek kérték föl.

— **Szabad liceum Nagybeeskereken.** A nagybeeskereki munkásképző és társas-egylet hétfőn este tartott választmányi ülésén elhatározta, hogy ezentúl a nyári hónapok kivételével, minden vasárnap este fölolvasást rendez. Az ülésen, mint vendégek, Knyaskó Lajos polgári iskolai igazgató, Streitmann Antal főgimnáziumi tanár és Homa Kálmán, az egylet díszelnöke is résztvettek. Az egylet által felvetett eszmét a jelenvolt tanárok is magukévá tették s a továbbiakra nézve szombaton este értekezletet tartanak, melyet Knyaskó Lajos igazgató hív össze. Nagyon valószínű, hogy ezen az értekezleten a kis mederben megindított üdvös mozgalom szélesebb körűvé válik és kinövi magát a szabad liceum intézményévé, ami hogy létrejöhön, forró óhajtatunk. — Vasárnap az egyleti helyiségben Harczler József tanár tart előadást „Az elektromos áram hő és fény hatásairól“ kísérletekkel egybekapcsolva.

— **Köszönetnyilvánítások.** A Torontálmezei takarékok és hitelbank tekintetes igazgatósága egyletünk céljaira 60 koronát szavazott meg, mely kegyes adományért hálás köszönetet mond az izraelita nőegylet elnöksége.

A Nagybeeskereki takarékok- és előleg-egylet, mint részvénytársaság t. igazgatósága 20 koronát küldött az Iskolagyermekbarát segélyező egylet céljaira, amely adományért ezúton is hálás köszönetét fejezi ki az egylet elnöksége.

— **Edison új találmánya.** Szenzációs felfedezés hírére hozza a táviró New Yorkból Edison — hír szerint — egy új accumulator talált fel, mely mint erő és fényforrás forradalmat van hivatva előidézni úgy a műszaki tudományban, mint a gyakorlati életben. Az új accumulator ugyanis nagyon olcsó szerkezetű és merőben fölöslegessé teszi a szénrel való tüzelést.

— **Berugott tolvaj.** A második tél új munkára serkenti a betörő és tolvaj urakat. Nem is nagyon válogatósak: oda rontanak be, a hová csak tudnak. Mint pancsovai levelezőnk írja, egyik a crepajai uton, a másik pedig a bavariai próbált szerencsét s elég sikerrel, mert meglehetősen mennyiségű kukoricát emeltek el. A harmadik a sintér telepen tett látogatást. A sintér-hölgy nem volt otthon; kényelmesen gazdálkodhatott tehát Osze is szedett mindent a mi csak keze ügyébe került. Egy rumos üveg is akadt kezébe. De azt már ott megkostolta a helyszínen. Addig addig kostolgtatja, míg a rum elfogy, ő maga pedig berug a sárga földig. Ott alszik, mint a bunda akkor is, mikor az asszony haza érkezik. Ez meglepetve nézi a hivatlan vendéget, lármát csap, a megérkező rendőrök szép gyöngyöden beszállítják az új zárkába, hol ébredése kellemetlen csalódással fog járni.

A Horgony-Pain-Expeller igazi népszerű házi-szerré lett, mely számos családban már több mint 32 év óta mindig készletben van. Hátfájás, csipőfájdalom, fejfájás, köszvény, csuszai stb.-nél a Horgony-Pain-Expellerrel való bedörzsölések mindig fájdalomcsillapító hatást idéztek elő, sőt járványkórnaál, minő: a kolera és hányóhasfolyás, az aitestnek Pain-Expellerrel való bedörzsölése mindig igen hasznosnak bizonyult. Ezen kitűnő házi-szer jó eredménnyel használtatott az influenza ellen is és 80 fillér, 1 korona 40 fillér és 2 korona árban a legtöbb gyógyszerárban kapható, de bevásárlás alkalmával mindig határozottan: „Richter féle Horgony-Pain-Expeller“ vagy „Richter féle Horgony-Liniment“ et tessék kérni és a „Horgony“ védjegyre figyelni kell.

Irodalom és művészet.

* **Páris 1900 ban.** Az Uránia tegnapi előadása pompás látványosság volt. Párist láttuk, mintegy 200 képben; gyönyörű színes képekben és negyzámu mozgófényképben. A fólvételek egytől-egyig kitűnőek; a vetítés sikerült, sokkal jobban, mint az előző előadásban. Es van ennek a képsorozatnak egy másik érdeme: az összeállítás. Ugy van összeállítva ez a képsorozat, hogy a 200 képből fogalmat tudunk alkotni; Franciaországról. A magyarító szöveget Salamon Ödön írta hozzá. Végigvezet ez az előadás Páris minden nevezetes utcáján, bemutatja Páris minden nevezetes épületét, kívül és belül, bemutatja a francia főváros nevezetes alakjait, szereplő férfait, színészeit, végig vezet bennünket a kiállításon, tüzetesen megismerteti a magyar osztályllyal s még arra is jut ideje, hogy végig menjen velünk a mozgó járdán, elvezessen a Moulin Rougeba végignézni egy kánkát s elvigyen a Sarah Bernhard színházba, hogy megnézzük a „L' Aiglon“ néhány jelenetét. Mindezt 2 óra alatt. Nos hát, ha erre az időre

— Jó, számadó ur. — Lassu léptekkel megindult az erdész s alig hagyta el a házat, arcára gunyos, kárörvendő mosoly ült; biztosra vette, hogy a számadó vak haszonlesésből hozzá erőszakolja Erzsikét s a többi aztán az ő dolga lesz. Jaj neked akkor büszke leány, jaj neked!

Bent a szobában pedig Evi ke zokogva borult beteg édes anyja ágyára, szaggatott szavakban panaszlá el, hogy édes atyja az erdészhez akarja erőszakolni s ő nem szereti, gyűlöli . . . s az anya, a jó anya vigasztalta, bátorította gyermekeit.

— Ne zokogj, édes lányom, nem engedem, hogy boldogtalan légy.

Ekkor lépett a szobába a számadó.

— Mit bögsz ott?! — szólt ingerülten Evihez. Azzal nem segítesz semmit. Most újra monda az erdész, hogy te neki való feleség volnál. Hallgass atyádra, menj hozzá. Ingatod a fejedet, hogy nem?! Azért is megmutatom neked, hogy hozzá mégy. Ne bögi, azt megmondom!

— Edes férjem! Hallgasd meg feleségedet. Ne kényszerítsd Evit az erdészhez, hisz Evi Csókás Jósikát, a jánosházai juhászt szereti. Vagy nem törődös ezzel és mégis hozzá akarod kényszeríteni Evit ehhez a vén emberhez? — esdekelt Evi anyja. Ne tedd boldogtalaná gyermekeidet — folytatá, de férje közbe vágott:

— Nem teszem boldogtalaná Evit, sőt boldogságát óhajtom. Az erdész gazdag ember . . .

— Mit ér a gazdaság, ha nem szeretik egymást. Evi boldogtalan lesz, emlékezz csak vissza, mint bánt első feleségével, hogyan ütötteverte, pedig az is oly szép, oly jó volt, mint Evi.

— Mirdegy, mégis neki adom Evit.

— Neki adod? Hát gyermeked boldog

sága, nyugalma nem ér előtted annyit, mint az a pár rongyos forint?

— Nem pár rongyos forint az, hanem 15 darab százas. Es 800 forint fizetés, az is szép pénz.

— Hát téged a pénz vakított el? Téged, az egyszerű embert. De engem nem vakított el a pénz, az az ember be ne merje tenni ide ebbe a hátsba a lábát, mert jaj lesz neki, ki seprűzöm, kibotozom . . . kiáltá s a felhevült annyira felizgatta kedélyét, hogy egy roham jött reá és az elfojtá szavait . . . Eva rémülten kereste az orvoságos üveget, egy kanállyal beadott belőle édes anyjának . . . zokogva borult az ágyra és fudoklá:

— Anyám! édes jó anyám! Ne hagyj itt magamra, mi lesz belőlem, ne hagy el, ébredj . . .

E kétségbeesés láttára még az öreg számadó fásult szívét is megragadta a szánalom s aztán, hogy látta, hogy magához tér a beteg, újra a számító, rideg férfi lett. Kenyeret, szalonát tett tariznyájába és távoztakor mondá:

Ne présmitáljatok annyit, Evit odaigérem az erdész urnak. Ne merjeteik ellenszegülni akaratomnak, sem te ott az ágyban, sem te Eva, mert megkeserültek mindketten.

— Edes jó apám! — könyörgött összetett kezekkel Evi — ne kényszerítsen, nem szeretem az erdészt . . .

— Hallgass — vágott szavába az apa — neked engedelmeskedned kell, én csak jobban tudom, mi adja a boldogságot, mint te a 18 éves leány.

Hasztalan a köny, a jaj szó; érzelmekkel körülményekkel nem számoló makacs akarat jött az apa szívébe, s azon megtörik a köny is, a jaj szó is.

S a számadó oda igézte Evit az erdésznek.

Oh! te számító ember, ki csak a pénzre nézsz; Oh! te kegyetlen szívű ember, ki csak érzéki vágyadra és bosszudra tekintesz: nem félték e Isten haragjától, hogy ily égbekiáltó bünt akartok elkövetni: hozzá kényszeríteni egy leányt ahhoz, kit nem szeret, kit ezek után becsülni sohasem tud, csak gyűlölni, csak megvetni?!

Es Evi meggyűlölte az erdészt, mert nem tisztelte az ő akaratát, mikor kijelentette, hogy nem akar övé lenni. Gyűlöletének főindító oka volt, hogy ifju szívének minden hevével szeretett egy ifjút és az ő szerelme viszonszerelme volt. Es most mindezen boldogságnak vége. Eddig élte olyan volt, mint a nyugvó tó vize: nyugodt s most olyan lett, mint a szélvészektől felzavart vitztkör, meiyen ő, a gyenge leány, ide oda hanyattatik. Szegény Evi! oly sokat szenvedett. Edes anyja ágya szélén ült észokogott.

Oda kint édes apja hangja hallatszik s Evi ke zés valójában megremegett az irtózatól, midőn hallá:

— Tessék beljebb kerülni erdész ur.

Tehát nincs mentség számára?! De van, van egy, a szilárd akarat: visszautasítani az erdész kezét. Edes anyja felébredt a hangokra, nem hallotta férje szavát, ki mondá:

— Egy kérőt hoztam számodra Evi.

Nem hallotta, nem értette, csak azt látta, hogy Evi keservesen zokog s fuldokolja:

— Ments meg anyám, édes jó anyám, nem akarok férjhez menni az erdészhez.

Szive megtelt keserűséggel, felemelkedett ágyában, tiltó mozdulattal kinyujtá karját és kiáltá:

— Ki innen a szobából boldogságunk feldúlója! . . . Ki, ha mondom, ki, ki, ne lássalak itt . . . átok legyen rajtad, ha mégis óhajtod Evit, hogy boldogtalaná tedd!

gondolunk, mely alatt olyan sokat ismerünk Párisból: akkor csakugyan dicsérnünk kell az Urániát, mert valóban hasznos szolgálatot tesz a nagy közönségnek. De dicsérnünk kell Salamon Odont is, ki valóban ötletesen írta meg Páris magyarászó szövegét, melyet szívesen hallgattunk végig a felolvasó színész vonzó előadásában.

* **Alkalmi poéták figyelmébe.** A magyar nemzet szabadságünnepére, március 15-ikére, október 6-ikára, Kossuth Lajos és Petőfi Sándor emléknapijára, s a honvédek dicsősége szerzett alkalmi költeményekből nagy népies gyűjteményt adnak ki most Szegeden. A gyűjtemény szerkesztői fölkérlik a magyar költőket, hogy hazafias cél érdekében ily tárgyú költeményeket átengedni és megküldeni szíveskedjenek. Az eddig beérkezett költemények nagy számából azt reméli a hazafias vállalat, hogy ebben a műben mindazon magyar versetkezése adhatja a közönségnek, amelyek csak a hazafias érzés ápolásához hozzájárulhatnak. A költemények a „Szegedi Napló” szerkesztőségének, lehetőleg sürgősen megküldendők.

* **Előfizetési fölhívás.** Tömörkény Istvántól „Vizenjárók és kétkézi munkások” cím alatt új könyv fog megjelenni. Irodalmi eseményt jelentünk, mikor Tömörkény István-nak ezen új könyvére ezennel előfizetést nyitunk. Irodalmi eseményt, mert e díszes könyvben Tömörkény négy évi szépirodalmi munkásságának színét-javát fogja találni az olvasó s mert minden eddigi szokástól eltérően mi, a szerkesztőség tagjai, Tömörkény kollégái adjuk ki e kötetet. Kérjük a magyar közönséget, hogy ezen önzetlen és új vállalkozásunkban legyen segítségünkre. A 13—14 ives könyv pünkösdi ünnepére fog megjelenni 2 korona előfizetési és 2 korona 40 fillér bolti árban. A „Szegedi Napló” szerkesztősége.

KÖZGAZDASÁG.

Közgyűlések.

- Március 3. A Kisbirtokosok Országos Földhitelintézete közgyűlése.
- „ 3. A nagybecskereki ipartestületi betegsegélyező pénztár közgyűlése.
- „ 7. A kis-zombori segélyegylet s hitel-szövetkezet közgyűlése.
- „ 8. Az alibunári járási hitelszövetkezet közgyűlése.
- „ 10. A jarkováci népbank részvénytársaság közgyűlése.
- „ 17. A torontáli h. é. v. alkalmazottai stb. fogyasztási szövetkezete felszámolás alatt közgyűlése.
- „ 24. A nagybecskereki takaré- és előlegezési társulat az osztrák-magyar első általános tisztviselő-egyletnek közgyűlése.

Kimerülten hanyatlott vissza párnáira . . . e percben nyit az ajtó, Csókás Jóska lépett be . . . Evi, hogy meglátta, hozzáfutott, átölelte két karjával és kiáltá:

— Nem, nem akarok másé lenni, csak a tiéd, mert szeretlek, szívből szeretlek!

Megkövülten állott az apa a jelenet alatt. S az erdész, kit visszautasítása égő haraggal töltött el, de hogy Csókás Jóska belépett és a visszautasítás okát megtudta, egy jobb érzés jött szívébe, az átváltoztatta egész lényét és szinte szépnek látszott, midőn szeméi szelíden pihentek az egymást átölelő páron és mondá:

Számadó ur! legyőzött a szív, én nem vagyok kérő, de a boldogság néma szemlélője. . . . Megragadta Csókás kezét és mondá: Köszönöm magának barátom, a maga megjelenése átalakította egész lényemet . . . én nem akarom boldogságukat megzavarni . . . visszalépek . . . legyenek boldogok, szívből kívánom . . .

Az anya, — ki szorongva leste a történéseket s hogy látta az erdész viselkedését, a hogy hallotta szívből jövő szavait, — így szólt:

A jó Isten megáldja e tettéért erdész ur . . . szavai boldogságot hoztak számunkra.

De nekem is azt hozott Szekeresné, — mondá az erdész örömmel, — megtanultam, hogy igazi boldogság csak a szerelemben van s mert tudom, hogy feleségem még mindig szeret s hogy vissza akar jönni hozzám, holnap érte megyek.

Boldogság legyen élte, mindnyájan szívből óhajtuk, — hangzott felé a szívből jövő óhajlás mindnyájok ajkáról.

Számadóék bajléka körül szerelemlől bugnak a vadgalambok, szerelemlől énekelnek a dalos madárkák, hiszen győzött a szerelem, elmult a gyűlölet, . . . s a harangvirágok megkondulnak . . . imára. **Bévdárd Gyula.**

TAVIRATOK.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése február 27-én.

Budapest, február 27. (A „Torontál” eredeti távirata) A képviselőház mai ülésében folytatták az igazságügyi tárca költségvetésének részletes tárgyalását.

Barabás Béla felszólalásában kevesli a budgetben az igazságügyre szánt összeget; még mindig nagyon drágának tartja a magyar igazságszolgáltatást. Sürgeti a bírák helyzetének javítását, a telekkönyvi rendszer, csődtörvény és közjegyzői intézmény revízióját, továbbá az új katonai büntetőtörvény megalkotását.

Az ülés tovább folyik.

A Reichsrathból.

Budapest, febr. 27. (A „Torontál” eredeti távirata) Bécsből sürgönyzik: A Reichsrath ma ott folytatta, ahol tegnap elhagyta: a cseh nyelvű interpellációknak német nyelven való felolvasásával, ami ki fogja tölteni az egész ülést. Kivételképpen ma nem adtak be sürgősségi indítványt.

A spanyol kormányválság.

Budapest, február 27. (A „Torontál” eredeti távirata) Madridból táviratozzák: A kabinetalkitárással Silvelát bizta meg a regens királynő.

A somali expedíció.

Budapest, febr. 27. (A „Torontál” ered. távirata) Londonból jelentik: Az angol somali expedíciót a felkelők Mombao mellett megtámadták; de visszaverettek. A felkelők 150 halottat vesztettek. Az angolok vesztesége 17 halott és több sebesült.

A kínai bonyodalom.

Budapest, febr. 27. (A „Torontál” eredeti távirata) Pekingből sürgönyzik: A hatalmak követeléseinek eleget teendő, ma kivégezték Csihsin és Csucsangjut.

Határidő-üzet.

Budapest, febr. 27. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) Kielégítő kínálat mellett a vételkedv is megfelelő volt. Az árak ma átlag 5 fillérrel javultak majdnem minden tételnél. A mai határidő-üzet jegyzései:

Buza őszre	7.54—7.55
„ tavaszra	7.74—7.75
Rozs őszre	7.33—7.34
Tengeri májusra	5.26—5.27
Zab őszre	6.24—6.25

Nyiltér.*)

KÉRDEZZÜK MEG A HÁZIORVOST!

Krondorfi
alkálikus természetes
savanyuvíz

MINT NYÁLKA OLDÓ SZER

ugy magában mint meleg tejjel vegyítve
KÖHÖGÉSNÉL, REKEDTSÉGNÉL,

TÜDŐHURUTNÁL stb.

legjobb gyógyszerrel ajánlatik.

NEHÉZEN EMÉSZTŐ, GYOMOR-
HURUTNAL KITÜNŐ HATÁSA
VAN! 83—206

FŐRAKTÁR:
ARMBRUSTER JÓZSEF ezégnél.

*) Az e rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget a szerk.

Vonatok érkezése és indulása

Nagy-Becskerekre, illetve Nagy-Becskerekéről.

Ervényes 1900. december hó 1-től.

Érkezik:

A nagybecskereki pályaudvarra:

Zombolyáról: délelőtt 9 óra; este 7 óra 22 p.
Pancsováról: délelőtt 7 óra 53 p.; délután 6 óra 10 p.
Temesvárról: délelőtt 9 óra; este 7 óra 22 p.
Verseczről: délelőtt 9 óra; este 7 óra 22 p.
Alibunárról: este 7 óra 22 p.
Zombolyáról: (keskenyvágányu vonalon) reggel 8 óra 7 p.; este 6 óra 48 p.
Budapest—Nagy-Kikindáról: reggel 7 óra 52 p.; délután 4 óra 45 p.; éjjel 10 óra 22 p.

Indul:

A nagybecskereki pályaudvarról:

Zombolyára: reggel 3 óra 55 p.; délután 4 óra 50 p.
Pancsovára: reggel 8 óra 10 p.; délután 6 óra 30 p.
Temesvárra: reggel 3 óra 55 p.; délután 4 óra 50 p.
Verseczre: reggel 3 óra 55 p.; délután 4 óra 50 p.
Alibunárra: reggel 3 óra 55 p.
Zombolyára: (keskenyvágányu vonal) reggel 4 óra 8 p.; délután 5 óra 16 p.
Nagy-Kikinda—Budapestre: reggel 5 óra 45 p.; délelőtt 11 óra 42 p.; este 7 óra 05 p.

Dr. Brájjer Lajos távollétében a szerkesztésért felelős: Mayer Rezső.

HIRDETÉSEK.

186. végreh. szám 1901.

226—1.1

Arveresi hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. § a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a nagybecskereki kir. törvényszék 1901. évi 1000 számú végzése következtében Stassik Ferenc dr. nagybecskereki ügyvéd által képviselt Torontálmegyei takaré- és hitelbank javára Deixner Lipót csődtömege ellen 2775 korona s jár. erejéig 1901. évi február hó 19-én foganatosított kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 1000 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: végrehajtónak megtartási joggal biztokában levő, ugyancsak a Torontálmegyei takaré- és hitelbank 421., 422., 423., 424. és 425. sz. egyenkint 200 korona névértékű 5 (öt) darab részvény és azoknak egyenkint a 31. számtól további szelvényei nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a nagybecskereki kir. járásbíróág 1901-ik évi V. 237/2. számú végzése folytán 2775 kor. tőkekövetelésre megtartási joga érvényesítés és eddig összesen 118 kor. 50 fillérben bírósálg már megállapított költségek erejéig Nagybecskereken, a Torontálmegyei takaré- és hitelbank helyiségében leendő eszközölésére 1901. évi március hó 11 napjának d. e. 9 órája határidőül kiűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. § a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szűkség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. c. 102. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Nagybecskereken, 1901. évi február hó 25. napján.

Simonich Zsigmond,
kir. bírósági végrehajtó.

Torontárvármegye alispánjától.

8008. szám 1901.

214-3.3

Pályázati hirdetmény.

Nagykikinda r. t. városnál üresedésben lévő városi orvosi állásnak választás utján leendő betöltése céljából ezennel pályázatot hirdetek.

A városi orvos évi fizetése 1000 (ezer) korona.

Felhívom tehát a pályázni óhajtokat, hogy az 1883. évi I. t. cikkben megjelölt minősítést igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket folyó évi március hó 5-ig hozzám terjesszék be.

Nagybecskereken, 1901. évi február hó 21-én.

Dr. Dellimanics,
alspán.

A párdányi járási utibizottság elnökétől.

1287/1901. kig. szám.

219-3.2

Versenytergyalási hirdetmény.

A párdányi járás utibizottsága az 1900. év december hó 11-én tartott ülésén III. számú határozatával, mely Torontárvármegye tekintetes alispáni hivatala által 816/901. számmal jóváhagyatott, a párdányi-utibizottság ut folytatolagos kiépítéséhez szükséges 2000 m³, szóval: kétezer köbméter lukarecezi basalt vagy pedig trachytkó szállítását árlejtés utján óhajta biztosítani. Ezen kömennyiségből 550 m³ a párdányi vasúti állomásra, 1450 m³ pedig hajón a szerb-utibizottság Béga-rakpartra szállítva kirakandó, onnan közmunkával a munka helyszínére fuvaroztatik s ott a vállalkozótól felapritva fog átvételni. A szállított kömennyiség ára 3 (három) évi részletben fizetetik ki.

A szóbeli versenytergyalás folyó évi március hó 12-én délelőtt 9 órakor Párdányban a főszolgabírói hivatalban fog megtartatni, a zárt írásbeli ajánlatok az alább jelzett bánatpénzzel vagy óvadékképes papirokkal ellátva f. évi március hó 11-én délelőtti 12 óráig ezen hivatalhoz beiktalendők. A versenytergyalásban részt venni óhajtó vállalkozók 2800 (kétezernyolcszáz) korona bánatpénzzel vagy óvadékképes papirokkal ellátva oly további értesítéssel hivatnak meg, hogy az árlejtési és fizetési feltételek a főszolgabírói hivatalnál a hivatalos órák alatt betekintheők.

Párdányban, 1901. évi február hó 22-én.

A párdányi járási utibizottság elnöke.

Torontárvármegyei központi főszolgabíróóság.

2702. sz. 1901.

213-3.3

Pályázat.

A Szerb-Eleméren rendszeresített irnok-végrehajtói állás megüresedvén, arra ezennel pályázatot hirdetek s felhívom mindazokat, kik ezen állás elnyerésére reflektálnak, hogy kérvényeiket hozzám f. é. március 8-ig annál is inkább adják be, mert a később érkezettek figyelembe részesíteni nem fogom.

Javadalmazás: a behajtott összegek után törvényesen szedhető 4% végrehajtási díjak, valamint az intési díjak.

Nagybecskerek, 1901. február 22-én.

Daniel,
főszolgabíró.

Hirdetmény.

A „kis-zombori Segély-egylet s Hitel-szövetkezet“ V-ik 20 filléres és II-ik 30 koronás évtársulatai — az alapszabályok 4-ik és 17. §§-ban megállapított 6 év lejárván — feloszlik és végleg felszámol.

A ker. törvény 249. §-ának rendelkezése alapján felhivatnak mindazok kiknek ez évtársulatokon bármilyen néven nevezhető követeléseik vannak, hogy jelen hirdetmény harmadszori megjelenésétől számított hat hó alatt követeléseiknek érvényt szerezni el ne mulasztassák.

Kis-Zomboron, 1901. február hó 24-én.

221-3.2 A választmány, mint igazgatóság.

SÜTŐDE
házzal együtt,
Bégaszentgyörgyön, 157. sz.
eladó.

Bővebb felvilágosítás ugyanott tudható meg. 225 2.1

Szőlőbirtokosok figyelmébe!

100.000 darab Erdélyben termelt kitűnő minőségű 160 centiméter magasságú **Boróka** szőlőkaró eladó, mely az eddigi tapasztalatok szerint valamennyi fánemek közt legtartósabb.

Érdeklődők árak végett forduljanak Nádor Gyulához Pancsován vagy megbízottjához, Klein Róbert urhoz Nagybecskereken. (227-3.1)

Egy butorozott

UTCZAI SZOBA

külön bejárattal

a gimnázium-utca 16. szám alatt (Népbank)

azonnal kiadó. 218-3.2

Védjegy.

Brady-féle

Mária-czelli Gyomorcsépek

nagyszerűen hatnak, gyomorhajoknál nélkülözhetetlen és általánosan ismert házi- és népszerű.

A gyomorbetegség tünetei: étvágytalanság, gyomorgyengeség, bűzös lehelet, felfútság, savanyu felbőfőzés, hasmenés, gyomorgégés, felesleg nyálkiválasztás, sargasság, undor és hányás, gyomorgörös szűkülés. Hatásos gyógyszernek bizonyult fejfájásnál, amennyiben ez a gyomortól származott, gyomortulterhelésnél étellekkel és italokkal, giliszták, májbajok- és hámorhoidáknál.

Említett bajoknál a Brady-féle Mária-czelli gyomorcsépek évek óta kitűnőnek bizonyult, amit száz meg száz bizonyítvány tanúsít. Vésársulásnál tessék világosan Brady-féle Mária-czelli gyomorcsépeket kérni és csak oly csépeket tessék elfogadni, melyek fenti védjeggyel és a készítő aláírásával (C. Brady) vannak ellátva. A réghírneves valódi Brady-féle Mária-czelli gyomorcsépek ára használati utasítással együtt: kis üveg 40 kr., nagy üveg 70 kr., míg a nem valódiak utánzóttak és értéktelenebbek olcsóbb ár mellett többnyire 36 krral ajánlatnak.

Kapható valamennyi gyógyszerertárban.

Magyarországi ártár:

TÖRÖK JÓZSEF
gyógyszerész BUDAPEST, Király-utca 12.

(2 13.6)

HIRDETÉSEK

felvételnek

e lap kiadóhivatalában.

A nyerői tejszövetkezet.

Mérleg-számla — Bilanz-Conto.

Vagyon — Activa				Teher — Passiva			
Fkl. HBF.		kor.	fill.	Fkl. HBF.		kor.	fill.
18	Pénzkészlet — Cassa-Vorrath	415	26	19	Üzletrészek — Antheilscheine	223	—
20	Ingóságok — Utensilien	1933	60	24	Két hitelezők — Zwei Creditoren	1200	86
				31	Váltók — Wechsel	920	—
				25			
		2348	86			2348	86

Veszteség- és nyereség-számla — Verlust- und Gewinn-Conto.

Terhek — Lasten				Jövedelmek — Ertragnisse			
Fkl. HBF.		kor.	fill.	Fkl. HBF.		kor.	fill.
21	Költségek — Regie	909	70	23	A tej tiszta értékesítési ára — Netto Verwerthungs-Betrag	720	69
22	Személyzet fizetési — Personalgehalt	495	93	30	Havi hozzájárulások — Monats-Beiträge	923	82
26	Kamatok — Zinsen	48	90				
27	Házbér — Hauszins	120	—				
32	Ingóságok leírása — Abschreibung der Utensilien	69	98				
		1644	51			1644	51

Nyerő, 1900. évi december hó 31-én.

Herzog Antal s. k.,
igazg. tag.

Ehl Ferencz s. k.,
elnök.

Szirbu Luka s. k.,
alelnök.

Stecher Péter s. k.,
pénztáros.

Mezin György s. k.,
igazg. tag.

Fenti mérleg-, valamint a nyereség- és veszteség-számla megvizsgáltatott és helyesnek találtatott. Obige Bilanz, Gewinn- und Verlust-Conto wurde geprüft und für richtig befunden.

Nyerő, 1901. évi február hó.

223-1.1

A felügyelő-bizottság: — Der Aufsichtsrath:

Barán Péter s. k.

Retzler József s. k.

Franecz Mátyás s. k.

Nyomatott Pleits Fer. Pál kiadónál, Nagybecskereken.